

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ:- ಮಹಾನುಭಾವರೇ, ಮಾಘ ಸ್ನಾನವು ಇಷ್ಟು ಅತ್ಯದ್ಭುತವೂ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೂ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು? ಪ್ರಭಾವವು ಏನು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನಗೆ ತಾವು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು.

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ:- ನೀರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಪವಿತ್ರ. ಆಪಃ ಸ್ವಭಾವತೋ ಮೇಧ್ಯಾಃ ಎಂದೂ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಆಪೋ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಃ” ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನೇ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗೃಹಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರ ನೀಹಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಸೂರ್ಯನು ಹೇಗೆ ಅಧಿರಾಜನು ಆಗಿರುವನೋ ಹಾಗೆ ಮಾಘಮಾಸವು ಎಲ್ಲ ಮಾಸಗಳಿಗೂ ಅಧಿರಾಜ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ,

ಮಕರಸ್ಥೇ ರವೌ ಮಾಗೇ ಗೋವಂದಾಚ್ಯುತ ಮಾಧವ ।

ಸ್ನಾನೇನಾನೇನ ಭೂದೇವ ಯಥೋಕ್ತಫಲದೋದ್ಭವ ॥

ಎಂದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹರಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಆರು ವರ್ಷ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವು ಒಂದು ದಿನ ಬಾವಿಯ ನೀರಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಲಭಿಸುವದು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಬಾವಿ, ಹೊಕ್ಕರಣಿ, ಹೊಂಡ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮೀಯುವದರಿಂದ ಬರುದದು. ಇದರ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಘ ಸ್ನಾನದಿಂದ, ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಮಹಾನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ, ಅದರ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ. ಮಾಘದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದವರು ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾವಿರ ತೊಲೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗಂಗಾಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯದ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಲಭಿಸುವದು.

ಪಾಪದ ಭಾರದಿಂದ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ದುರಿತ ರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಈ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಮಾಘಮಾಸವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳು ಈ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಶಚಿ, ಅದಿತಿ, ಮೇನಾ ಮುಂತಾದ ಸುರಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಪಿತೃಗಳು, ಋಷಿಗಳೂ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿಯು ಮೂರುದಿನ ತಾನು ಮಾಘಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಓರ್ವ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದಳು.

ಕಾರ್ತೀವೀರ್ಯ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಯಾರು ಆ ರಾಕ್ಷಸ? ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿಯಾದರೂ ಯಾರು? ಅವಳು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ನೀಡಿದಳು? ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಉಂಟಾಯಿತು?

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿಯೆಂಬ ಅಪ್ಸರೆಯು ರೂಪವತಿಯಾದ ರಮಣಿಯರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರತಿದೇವಿ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಪರಮ ಹರಭಕ್ತಳು. ಒಂದು ಸಲ ಅವಳು ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಂಥ ಬೃಹದಾಕಾರದ ರೂಪದಿಂದ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೆ ಲತಾಕುಂಜದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಒರ್ವ ರಕ್ಷಸ. ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ನೆನೆದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದಲೇ ಶಿವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಆ ಸುಂದರಾಂಗಿಯ ಚೈಲಾಂಚನದಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವ ಆ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಅವಳ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿದ ಜಲಬಿಂದುಗಳು ಆ ರಕ್ಷಸನ ಬೆಟ್ಟದಂಥ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಆ ದೈತ್ಯನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೈವೀಭಾವವು ಉದಿಸಿತು. ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಯಿತು. ಅವನು ಕೇಳಿದ - “ಕಮಲಗಣ್ಣಿನ ಕಾಮಿನಿಯೋ, ನೀನು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯು ಏಕೆ ತೊಯ್ದಿದೆ? ನಿನ್ನ ಹೆರಳಿನಿಂದ ನೀರು ಹನಿಗಳು ಏಕೆ ಉದುರುತ್ತಿವೆ? ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯ ನೀರು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ರಾಕ್ಷಸ ಸಹಜವಾದ ಕ್ರೌರ್ಯವು ಕಳೆದಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ನೀರಿನ ಮಹಿಮೆ?”

ಅಪ್ಸರ:- ರಾಕ್ಷಸ, ನಾನು ಕಾಮರೂಪಿನಿಯಾದ ಅಪ್ಸರೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿ. ಪ್ರಯಾಗದ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನಾನು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಾಗಿ. ಆದ್ರ್ವ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹೊರಟ ನನ್ನ ಚೀಲಾಂಚನದ ಕತಿಪಯ ಬಿಂದುಗಳು ನಿನ್ನ ನಡುನತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ರಾಕ್ಷಸೀಭಾವ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ದೈವೀಭಾವ ಈಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಸುಮೇಧ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ವೇಶ್ಯೆ. ನನ್ನ ಲಾವಣ್ಯ ಚೇತೋಹಾರಿ. ಕಾಂತಿ ಕಾಮನ ಕಾಮಿನಿಗಿಂತ ಕಮನಿಯ. ನಾನು ನನ್ನ ಚಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಕಳಿಂಗ ದೇಶದ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡೆ. ಆ ದೊರೆ ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ದಾಸಾನುದಾಸ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಗರ್ವ ಉಕ್ಕುತ್ತಲಿತ್ತು. ಆ ನಾಡಿನ ನವತರುಣರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ರೂಪಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ನನ್ನ ರೂಪರಾಶಿಯಿಂದ ನಾನು ಗಳಿಸಿದ ರತ್ನ, ಮುತ್ತು, ನಗನಾಣ್ಯಗಳು ಅಗಣ್ಯ. ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಪಾರ. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಯುವಕರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತ ಹಾವಭಾವದಿಂದ ತರುಣ ಜನಾಂಗವನ್ನೇ ಮರಳುಗೊಳಿಸುತ್ತ ನಾನು ನನ್ನ ತಾರುಣ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯಬಂದರೂ ನಾನು ಒಮ್ಮೆಯೂ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ದಾನವನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಹೋಮಹವನ

ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಪಾಪ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಮರುಗಿದೆ. ಕೃತಕರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ದುಃಖಪಟ್ಟೆ.

ಕೊನೆಗೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ರಾಜಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ಶರಣುಹೋದೆ. “ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ಪಾಪದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಆಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ನೀವೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಜ್ಜನರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ದಯೆದೋರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಜನರ ಮೇಲೆ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿದವರೇ ನಿಜವಾದ ಮಹಾತ್ಮರು” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಆ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಅನುಗ್ರಹ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನುಡಿದರು.

ರಾಜಪುರೋಹಿತ:- ಸುಂದರಿ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಕರಾಳವಾದ ಕಾಮುಕ ಚರಿತ್ರೆಯೆಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ. ನೀನು ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವವು ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುವದು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಗೌತಮ ಪತ್ತಿಯಾದ ಅಹಲೈಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಗೌತಮರ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಈಡಾದ. ದೇಹದ ತುಂಬ ಅವನಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಭಗಚಿನ್ದಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಮುಖತೋರಲೂ ನಾಚಿಕೆ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಶೃಂಗಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಒಂದು ಸರೋವರದ ಒಂದು ಕಮಲಪುಷ್ಪದ ದೇಟಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕುಳಿತ. ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕಾಣದೇ ಹೊರಿದ ಶಚೀದೇವಿಯೂ ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳೂ ಆ ಸರೋವರದ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದರು. ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಕರೆಕೊಟ್ಟು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದರು.

ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು ಹೊರಬಂದು ಈ ತನ್ನ ದೈಹಿಕವಾದ ವೈರೂಪ್ಯದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಯಾವದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಗುರುಗಳ ಆದೇಶವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಆ ಸುರರಾಜ ಬಂದ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ. ಆ ಪುಣ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಿಂದ. ಅದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಮೈತುಂಬ ಲಾಂಛಿತವಾದ ಸಹಸ್ರ ಭಗಚಿಹ್ನಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ಸಾವಿರ ತಾವರೆಗಣ್ಣುಗಳು ಅರಳಿನಂತವು. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದರು. ದೇವೇಂದ್ರನು ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದ. ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಘಮಾಸವನ್ನು ಹಾಡಿಹೊಗಳಿದರು.

ಆದುದರಿಂದ ಶುಭಾಂಗಿಯೇ, ನೀನು ಕೂಡ ಪ್ರಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜಪುರೋಹಿತರ ಈ ಆದೇಶದಂತೆ ಮನೆ, ಮಾರು, ಬಂಧು, ಬಳಗ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ದಾಸದಾಸಿಯರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದೆ. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಗ್ಧಳಾಗಿ ಆ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದೆ. ಮೂರೇ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಚಿತವಾದ ಪಾಪರಾಶಿಯೆಲ್ಲವೂ ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ದಿನ ನಾನು ತಪ್ಪದೇ ಆ ಪ್ರಯಾಗ ತೀರ್ಥದ ಪುಣ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದೇವತಾ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ವತಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳತಿ. ಈ ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ನಾನದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಮಾಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗಲೂ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ನಾನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ನಾನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನ ತೊಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿದ ತೋಯ ಬಿಂದುಗಳು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ರಾಕ್ಷಸಭಾವವು ತೊಲಗಿ ಹೋಯಿತು. ರಾಕ್ಷಸ ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸು. ಇಂಥ ಕ್ರೂರ ಹಾಗೂ ವಿಕಾರ ಮುಖದ ಅಸಹ್ಯ ರಾಕ್ಷಸ ಯೋನಿಯು ನಿನಗೆ ಬರಲು ಏನು ಕಾರಣ?

ರಾಕ್ಷಸ:- ಸುಂದರಿ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕಾಶೀ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವೇದ ವೇದಾಂತ ಪಾರಂಗತನಾದ ಋಗ್ವೇದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಕುಲ. ಓದಿದ್ದು ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಭಂಡಾರ ಆದರೆ ದುಡ್ಡಿನ ದಾಹ ನನಗೆ ಪಿಶಾಚಿಯಂತೆ ಆಗಲೇ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿತ್ತು. ದ್ರವ್ಯದ ಲೋಭದಿಂದ ನಾನು ಆ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಿಗಳಿಂದಲೂ ಹಣವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಿಗಳ ಪಾಪವನ್ನೂ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ನಗರದ ಹಿರಿಯರು ನನಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಛೇ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಆಸೆಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ ನಾನು ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೇ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ವಿಪ್ರ, ವೈಶ್ಯ, ಚಂಡಾಲ, ರಂಡಾಗರ್ಭಿ, ಕುಡಕ, ಕೊಲೆಗಡುಕ ಯಾರನ್ನೂ ನಾನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಹಣ ಕಿತ್ತಿದ್ದೇ ಕಿತ್ತಿದ್ದು. ಇದರಂತೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಪಾಪ ಕಾರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮೋಸ ವಂಚನೆ ಕಪಟ ಕಳವು ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮುಂತಾದ ಘೋರಪಾತಕಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೈಯುತ್ತಲೇ ನಾನು ಆ ಜನ್ಮ ನೀಗಿದೆ. ಕಾಶೀಮರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ನರಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಾಪಾಚಾರಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ಎರಡು ಸಲ ಗಿಡುಗನಾಗಿ ಮೂರು ಸಲ ಹುಲಿಯಾಗಿ, ಎರಡು ಬಾರಿ ಹಾವು, ಒಮ್ಮೆ ಗೂಗೆ, ಒಮ್ಮೆ ಹಂದಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಹತ್ತನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ಹತ್ತನೆಯ ರಕ್ತಸ ಜನ್ಮ. ನಾನು ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಬಳಿಕ ಈಗ ಒಂದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ನಾನಿದ್ದ ಈ ವನ ಮೊದಲು ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂ ಬಳ್ಳಿ ಮರಕಂಟಿ ಕುಸುಮ ಕುಂಜಗಳಿಂದಲೂ, ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಖಗಮೃಗ ಪ್ರಾಣಿ

ಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ಮಹಾಉಪವನದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿಯ ಪಶು, ಮೃಗ, ಖಿಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಲತಾ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹಾಳುಗಡವಿ, ಇದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಮೂರು ಯೋಜನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಬೆಂಗಾಡಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಮಾನವರನ್ನೂ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ವಿನಾಕಾರಣ ಕೊಂದು ತಿಂದೆ. ಈ ನನ್ನ ಘೋರ ಪಾಪ ಕೂಪದಿಂದ ನನಗೆ ಉದ್ಧಾರವೇ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇಂದು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದ ಸುಧಾಸಿಂಚಿನಿಂದ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗವು ತಂಪಿನ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

“ತೀರ್ಥಂ ಫಲತಿ ಕಾಲೇನ ಸದ್ಯಃ ಸಾಧು ಸಮಾಗಮಃ”

ತೀರ್ಥಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಜ್ಜನರ ಸಮಾಗಮವು ಆಗಲೇ ಕೂಡಲೇ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವದು. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯ ಅಮೃತ ಸೇಚನವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀನೇ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡು.

ಕಾಂಚನ ಮಾಲಿನಿ:- ರಾಕ್ಷಸ, ಭಯಪಡಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈಗಲೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಅನೇಕಾನೇಕ ವರ್ಷ ಮಾಘಸ್ನಾನವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನಂಥ ಆರ್ತ ದೀನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ್ಯ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಮಳೆ ಸುರಿದರೆ ಏನು ಫಲ? ಬಿರಿದುನಿಂತ ಭೂಮಿಯ ಹೊಲದೊಡಲಲ್ಲಿ ಮಳೆಗರೆದರೆ ಭೂದೇವಿ ಸುಜಲಾ ಸುಫಲಾ ಆಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಳು.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿಯು ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಾಘಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಾನ ನೀಡಿದಳು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ರಾಕ್ಷಸದೇಹ ಅಳಿದು ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಬಂದಿತು. ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಃಪುಂಜನಾದ ದೇವತಾದೇಹದಿಂದ ಅವನು ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದ. ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಸುರವಿಮಾನ ಬಂದಿತು. ದೇವದೂತರು ದಿವ್ಯ ಶರೀರ ತಳೆದು ದೇವತಾ ಪುರುಷನಾಗಿ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನನಾದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ದಿವ್ಯ ದೇಹಧಾರಿಯಾದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಕಾಂಚನಮಾಲಿನಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅವಳ ಅಭಿನಂದನೆಗೈದು ಹೇಳಿದ.

ದಿವ್ಯಪುರುಷ:- ಕಲ್ಯಾಣ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮುಂದಾದರೂ ಎಂದೂ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗದಂತೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡು. ನಿನ್ನಿಂದ ನೀತಿ ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನವಾದ ಹೀತೋಕ್ತಿಯ ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕವೇ ನಾನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಂಚನ ಮಾಲಿನೀ:-

ಧರ್ಮಂ ಭಜಸ್ವ ಸತತಂ ತ್ಯಜ ಭೂತಹಿಂಸಾಂ ।
ಸೇವಸ್ವ ಸಾಧು ಪುರುಷಾನ್ ಜಹಿ ಕಾಮ ಶತ್ರುಮ್ ॥

ಅನ್ಯಸ್ಯ ದೋಷಗುಣಕೀರ್ತನ ಮಾಶು ಹಿತ್ವಾ ।
ಸತ್ಯಂ ವದಾರ್ಚಯ ಹರಿಂ ವ್ರಜ ದೇವಲೋಕಮ್ ॥

ದೇಹೇಷ್ಟಿ ಮಾಂಸರುಚಿರೇ ಸ್ವಮತಿಂ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ।
ಜಾಯಾಸುತಾದಿಷು ಸದಾ ಮಮತಾಂ ವಿಮುಂಚ ।

ಪಶ್ಯಾನಿಶಂ ಜಗದಿದಂ ಕ್ಷಣಭಂಗುರಂ ಹಿ ॥

ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ ರಸಿಕೋ ಭವಯೋಗ ನಿಷ್ಠಃ ।

ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸು. ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಮಾಡಬೇಡ. ಸಜ್ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡು. ಕಾಮ ಎಂಬ ವೈರಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಡ. ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿ. ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸು. ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದು. ಮಾಂಸ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ದೇಹವೇ ನಾನು ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಡು. ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಮತ್ವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರ ಎಂದು ತಿಳಿ. ವೈರಾಗ್ಯದ ಸವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ರಸಿಕನಾಗು. ಯೋಗನಿಷ್ಠನಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸು.

ಕಾಂಚನ ಮಾಲಿನಿಯ ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ವಂದಿಸಿ ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಆಗ ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ಯೆಯರು ಪುಷ್ಪ ವೃಷ್ಟಿಗೈದು ಕಾಂಚನ ಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಗೊಂಡು ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಅವಳ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕಾಂಚನ ಮಾಲಿನಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಾಗಿ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಮಾಘ ಸ್ನಾನದ ವಿಧಿ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ವಶಿಷ್ಠ:- ದತ್ತಾತ್ರೇಯನು ಹೇಳಿದ ಮಾಘ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ನಾನು ನಿಮಗಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಮಾಘಸ್ನಾನದ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಮಾಘಸ್ನಾನವು ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞ ದಾನ ತಪೋವ್ರತಗಳ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡುವದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೆ ಸುಖಸಂಗೀತ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಪ್ರಮೋದಿನೀ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆ ಇದ್ದಳು. ಸುಶೀಲ ಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳು ಸುಶೀಲೆ. ಸುಸ್ವರೆಯು ಸ್ವರವೇದಿ ಗಂಧರ್ವನ ಕುವರಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತನ ಮಗಳೇ ಸುತಾರೆ. ಸುಪ್ರಭ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಎಂಬ ಕನ್ಯಾಮಣಿ ಇದ್ದಳು. ಈ ಐವರೂ ಗಂಧರ್ವಕನ್ಯೆಯರೂ ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲದಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಬಂದವರಂತೆ, ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲಗಳಿಂದಲೇ ಮೂಡಿ ಮಿನುಗಿದಂತೆ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯ ಚಾರು ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಸಂತಾವತಾರ. ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚಿಗಿತ ಚಿಗುರು. ಲತಾಕುಂಜ ನಿಕುಂಜಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಹೊಗೆರು. ಕಾತಹೂತ ಕಾನನದ ಕಾವಣದ ತುಂಬ ಕಂಪು. ಮಧುಮಾಸದ ಈ ಮನೋಹರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವ ಕುಲದ ಆ ಐವರೂ ಕನ್ಯೆಯರೂ ಹೂ ಕೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ವನಾಂತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಪ್ರಾಯ ಸೂಸುವ ಆ ಪಂಚ ಪ್ರಮದಾಮಣಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೂವಿನ ಸುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿ ಆ ಸುಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದರು. ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಕುಕಿಲಿದರು. ನವಿಲಿನಂತೆ ಕುಣಿದರು. ಗಿಳಿಯಂತೆ ಉಲಿದರು. ಜೇನುಂಡ ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಗೀತಗುಂಜಾರವಗೈಯುತ್ತ ನಾಟ್ಯವಾಡಿದರು, ತಂಬೂರಿ ಮೀಟಿದರು, ತಬಲ ನುಡಿಸಿದರು, ಕೊಳಲುಬಾರಿಸಿದರು, ಹಾಡಿ ಪಾಡಿ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ವನವನ ತಿರುಗಿದರು. ಹೂಗಳನ್ನು ಆಯ್ದರು, ಮೊಗ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದರು. ಅನಂತರ ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಬಂದರು, ಆ ತಿಳಿನೀರಲ್ಲಿ ಮಿಂದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪುಲಿನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಳಲಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಪಿಂಡಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಸುಕಿನಿಂದಲೇ ಗೌರಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಅರಿಷಿಣ ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ಹೂ ಮೊಗ್ಗ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಗೌರೀಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಗೌರಿಯ ಗುಣಗಾನದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಇಂಚರ ಬಂಚರ ನಾದಲಹರಿಗಳ ಗಿರಡಿ-ಗಾರುಡಿಯ ತಾನ ವಿತಾನ ಹೊರಡಿಸುತ್ತ ಸಂಗೀತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ನರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಆ ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರೂ ಗೌರೀದೇವಿಗೆ ಗೀತಾರಾಧನೆ ಕಾವ್ಯಾರಾಧನೆ ನಾಟ್ಯಾರಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವೇದನಿಧಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮಗನಾದ ಸುತಪ ಎಂಬ ತರುಣ ತಪಸ್ವಿಕುಮಾರನು ಆಗಮಿಸಿದ.

ಕಮನೀಯನೂ ರಾಮನಂತೆ ರಮಣೀಯನೂ ಆದ ರೂಪಸಿರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಕಾಮಮೋಹಿತರಾದರು. ತಮ್ಮ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಿಂಕಬಿನ್ನಾಣ ಹಾವಭಾವ ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಒಲಿಸಿ ನಲಿಸಿ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.

ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ಆ ಸುತಪ ಮಹರ್ಷಿಯು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ಅಂಬುಗಳಿಗೆ ಇಂಬುಗೊಡುವದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಅವರು ತನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ.

ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನಿರಾಶರಾದ ಆ ನಾರೀಮಣಿಗಳು ಅವನ ವಿರಹದಿಂದ ವಿವ್ವಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದರು. ಅಂದಿನ ಇಡೀ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ವಿರಹವ್ಯಾಕುಲತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಕಾಮಾತುರರಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಿ ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಮೀಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ತಾಪಸಕುವರನೂ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಕಾಮಾಂಧರಾದ ಆ ಕಾಮಿನಿಯರು ಅವನ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬಳು ಕೈ ಹಿಡಿದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕಾಲು ಹಿಡಿದಳು. ಮಗದೊಬ್ಬಳು ಗದ್ದ ಮುಟ್ಟಿದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ತುಟಿಗೆ ಬೆರಳು ತಗಲಿಸಿದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಬಳ್ಳಿದೋಳುಗಳಿಂದ ಕೊರಳು ಬಳಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಅವರೈವರೂ ಅಂಗಲಾಚುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಕನ್ನೆಯರು:- ಧೂರ್ತ, ನಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ? ಇಂದು ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆವು. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಿನ್ನೆಯೇ ಒರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದೂ ಅರಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡ.

“ದಿವ್ಯಾಷ್ಠಂ ಬ್ರಹ್ಮರಸಾಯನಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿರ್ನಿಧೇಃ ಸಾಧುಕಲಾ ವರಾಂಗನಾಃ |

ಮಂತ್ರಸ್ತಥಾ ಸಿದ್ಧಿರಸತ್ಯಧರ್ಮತೋ ನೇಮಾ ನಿಷೇಧಾಃ ಸುಧಿಯಾ ಸಮಾಗತಾಃ||

ದಿವ್ಯವಾದ ಔಷಧ, ಬ್ರಹ್ಮರಸಾಯನ, ಸಿದ್ಧಿ, ದ್ರವ್ಯದ ನಿಧಿ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಕಲಾ, ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಮಂತ್ರ, ಸಿದ್ಧಿ ರಸ ಇವು ತಾವಾಗಿ ಬಂದರೆ ವಿವೇಕಿಗಳಾದವರು ನಿಷೇಧಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಲಿದು ಬಂದ ನಮ್ಮಂಥ ಗಂಧರ್ವ ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಬೇಡ ಎನ್ನಬೇಡ. ನಾವು ಹೇಗೂ ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ನೆಯರು. ಗಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿಬಿಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬದುಕಿ ಉಳಿಯಲಾರೆವು.”

ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಸುತಪಮುನಿಯು ಸಿಡಿದು ನಿಂತು ಹೇಳಿದ.

ಸುತಪ:- “ನಾನಿನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ನನ್ನ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ನನಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುವ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿರಿ.”

ಹೀಗೆ ಅವನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರೂ ಕೇಳಿದೆ ಆ ಸುರಲೋಕದ ತರಳೆಯರು ಕಾಮಾತುರರಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಭರದಿಂದ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದರು. ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಚುಂಬಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಬಳ್ಳಿದೋಳುಗಳನ್ನು ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದರು.

ವಾಮ ಮಾರ್ಗಹಿಡಿದ ಆ ವಾಮೆಯರ ಕಾಮಾಕ್ರಮಣದ ಈ ಅಕ್ರಮ ವಿಕ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡು ಕನಲಿ ಹೋದ ಆ ಮುನಿ ಪುಂಗವ. ಐವರು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ದಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಕೊಡವಿ ಮೆಲೆದ್ದು ಕುದ್ಧ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ನುಡಿದ.

ಸುತಪ:- ನೀವು ಐವರೂ ಪಿಶಾಚಿಗಳಂತೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮದನಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ಎರಗಿರುವಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಪಿಶಾಚಿಗಳೇ ಆಗಿರಿ.

ಸುತಪ ಮುನಿಯ ಈ ಶಾಪಾಕ್ಷರಗಳ್ಳ ಕೇಳಿ ಹಿಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಒಲಿದ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಮುನಿದುಮಾರಿಯರಾಗಿ “ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಿಶಾಚಿಯರಾಗಿರಿ ಎಂದು ಶಪಿಸಿದ ಮೊದಲು ನೀನೂ ಪಿಶಾಚನಾಗು” ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಶಾಪಕೊಟ್ಟರು.

ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಶಾಪಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎಸೆದಾಡಿ ಮಸದಾಡಿ ಆ ಐವರೂ ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ನೆಯರೂ ಅವರಿಂದ ಶಪಿತನಾದ ಸುತಪಮುನಿಯೂ ಪಿಶಾಚರಾಗಿ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲೆದಾಡತೊಡಗಿದವು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಹಸಿವೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ದಣಿವು ದುಃಖ ದುರ್ದಶೆಗಳಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗೋಳಾಡುತ್ತ ಲಿರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಪೋವೃದ್ಧರೂ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಆದ ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ವೇದನಿಧಿ ಮುನಿಗಳು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಮಗನಾದ ಸುತಪ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಪ್ಸರೆಯರು ಪಿಶಾಚರಾದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಉದ್ಧಾರದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಪೋಧನ ಧುರೀಣರಾದ ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ನುಡಿದರು.

ಲೋಮಶ :- ಈ ಎಲ್ಲ ಪಿಶಾಚಗಳೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಘಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಶಾಪ ಮೊದಲಾದ ಪಾಪವೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿದು ಈ ದುರ್ಯೋನಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುವದು. ಈ ಮಾಘಸ್ನಾನವು ಹಿಂದಿನ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು ಬಿಡುವದು.

ಹಿಂದೆ ಅವಂತಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಸೇನ ಎಂಬ ಅರಸನಿದ್ದ. ಅವನು ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹದಿನಾರು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವೈಭವದಿಂದ ಪ್ರಭೂತವಾದ ದಾನದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಿದ. ಅದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಭದ್ರಕ ಎಂಬ ಆಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅವ್ಯಾಪಾರ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ ದುರಾಚಾರ ಅನಾಚಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಘಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ವೀರಸೇನರಾಜನೂ ಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತ ಮರಣವನ್ನೈದಿದ. ಮುಂದೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ದೊರೆತವು. ಮಾಘಸ್ನಾನ ಅನೇಕ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗಗಳಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನರ್ಮದೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸುವರ್ಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ, ನೂರಾರು ಕೆರೆ ಕಾಲುವೆ ತೋಡಿಸಿ, ಸಾವಿರಾರು ಕಡೆ ಅನ್ನ ಭತ್ತ ಇಡಿಸಿ, ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಅನ್ನದಾನ, ಜಲದಾನ, ಹೋಮ ಹವನ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ವೀರಸೇನ ರಾಜನಿಗೂ, ಮಾಘ ಮಾಸದ ಮೂರು ದಿನ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟ, ಧರ್ಮದ್ವೇಷಿ ಭದ್ರಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಸಿರಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳು ದೊರೆತವು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಮರಾವತಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸು, ಸೌಂದರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಸ್ತ್ರೀಸುಖ, ದೇವಮಾನ, ಮಂದಾರ ಮಾಲೆ, ನಂದನ ವಿಹಾರ, ಸುರಸಂಗೀತ, ಅಪ್ಸರಾ ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸುಖಸಂಪದ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂರು ನೂರು ಮಾರು ವಿಸ್ತಾರದ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ

ಮನುಷ್ಯನು, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದ ತರಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಬಂದ ಸೂಸು ಗಾಳಿಯೂ ಕೂಡ ಮಹಾಪಾತಕವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿಮೋಚನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಅದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಈ ಸುತಪನೂ ಅವನಿಂದ ಶಪಿತರಾಗಿ ಪಿಶಾಚಿಯೋನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಈ ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರೂ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಲಿ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವದ್ಯುತಿ ಎಂಬ ಓರ್ವ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದ. ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದ ಆ ಧರ್ಮಾತ್ಮನು ಸರಸ್ವತಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕ್ಷಪಾಶ್ರವಣ ಎಂಬ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಂದರವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಲ, ತಾಲ, ತಮಾಲ, ಬಕುಲ, ಮಂದಾರ ಮುಂತಾದ ಹೆಮ್ಮರಗಳಿಂದ ಬಹಳ ರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದಿತು ಆ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮ. ಅಲ್ಲಿಯ ಲತಾ ಕುಂಜ ನಿಕುಂಜಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಸುಮಗಳ ಖಂಡನುಂಡು ರೋಂಕಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳ ಗೀತ ಗುಂಜಾರವದಿಂದ ಮುಖರಿತವಾದ ಆ ವನಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಭಯದಿಂದ ಗಾಳಿಯೂ ಕೂಡ ವೇಗದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನು ಅಲ್ಲಿಯ ಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳೂ ಬಾಡದಂತೆ ತನ್ನ ಬಿಸಿಲನ್ನು ಬೀಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಮೋಡಗಳು ಎಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಅತೀ ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಅನಾಹುತ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ವೈರಭಾವವನ್ನು ಮರೆತು ತಮ್ಮ ಶತ್ರು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಆಡುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಸುದೈವದಿಂದ ಆ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಗೆ ನಾರಾಯಣನ ದಯದಿಂದ ಸುಮಿತ್ರ ಎಂಬ ತಪಸ್ವಿಯಾದ ಗಂಡು ಮಗನಿದ್ದ. ಅವನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ತಂದೆಯಂತೆಯೇ ತೇಜಸ್ವಿ, ತಪಸ್ವಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ವೀ ಮನೀಷಿ ಮುನಿಕುಮಾರನೇ ಆಗಿದ್ದ.

ಆ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ತಪಸ್ಸು ತೀವ್ರ ಇದ್ದಷ್ಟೇ ತೀಕ್ಷ್ಣವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಗ್ನಿ ಸಾಧನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿನೆಟ್ಟು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಅವ್ಯಗ್ರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ತಪಸ್ಸಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೇಮಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಸ್ವತಿ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಆಕಂಠಜಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಪೋನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಆ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ತೀಕ್ಷ್ಣ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೈದ. ವ್ರತೋಪವಾಸಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಂತತ ಜಪತಪೋನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ ಒಣಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತಾದ. ಅವನ ಕಾಮವು ಮೂಳೆಯ ಹಂದರದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಲಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯೋಪದೇಶವನ್ನೂ ತಪೋನುಷ್ಠಾನವನ್ನೂ ಕಲಿತು ಕೊಂಡ ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ವಿಷ್ಣು ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವೇದಮಂತ್ರವನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ಪಠಿಸುತ್ತ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಹಸ್ರ ಪುಷ್ಪ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಆ ಮಹಾಮಹರ್ಷಿಯ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾದ ಸೇವಾ ಸದ್ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಸಶ್ರದ್ಧ ಸಮಾರಾಧನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪ್ರೀತನಾದ ಶ್ರೀಹರಿ. ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ

ಏಕಾದಶಿ ದಿನ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಗದ್ದದಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ಅದ್ಭುತವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವನು ಬೇಡಿದ ಅವ್ಯಭಿಚರಿತ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿರೂಪ ವರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ. ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರ, ನೀನು ಇದೀಗ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ದಿವ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಅವ್ಯಭಿಚರಿತ ಭಕ್ತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಾಠ ಮಾಡುವವರ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಭಗವದ್ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಖಗವಾಹನನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಹಿತನಾದ. ಅಂದಿನಿಂದ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ನಾರಾಯಣ ನಿಷ್ಠನಾಗಿ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವೂ ತಾನು ಮಾಡಿದ ನಾರಾಯಣ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಜಪಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಓಂ ನಮೋ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮೋ ವಿಶ್ವಾಸ ಚಕ್ರಿಣೇ ।

ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಜಗನ್ನಾಥಾಯ ಶಾಂಗಿಣೇ ॥

ಚಕ್ರವದ್ ಭ್ರಮತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಮ್ ।

ಅತಸ್ತ್ವಂ ಗೀಯಸೇ ದೇವ ಚಕ್ರಾಪಾಣಿರ್ವರಾಯುಧಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ತ್ವಮೇವ ಸಕಲಾಶ್ರಯಃ ।

ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿದಾನಂ ಚ ಶುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವಮೇವ ಚ ॥

ವಿಶೋಕಂ ವಿಗುಣಂ ಚೈಕಮ್ ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿ ರಖಿಲಂ ಜಗತ್ ।

ಕವೀನಾಂ ಭಾತಿ ಯತ್ ತತ್ತ್ವಂ ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ನೌಮಿ ನಿರ್ಮಲಂ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಹಮಿತಿ ಗಾಯಂತಿ ಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವೈಕಂ ವರಾ ದ್ವಿಜಾಃ ।

ಪಶ್ಯಂತೋ ನ ತ್ವಯಾ ತುಲ್ಯಂ ದೇವ ತಂ ನೌಮಿ ಮಾಧವಮ್ ॥

ಮೋಹಾನಲ ಲಸಜ್ವಲಾ ಜ್ವಲಲ್ಲೋಕೇಷು ಸರ್ವದಾ ।

ಯತ್ಪದಾಂ ಭೋರುಹ ಛಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಶ್ಚ ನ ದಹ್ಯತೇ ॥

ನಾರಾಯಣೋ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪೀ ಯದಿ ವೇದಾದಿ ಸಮೃತಃ ।

ಸತ್ಯೇನ ತೇನ ನಿರ್ವಿಘ್ನಾ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿರ್ಮಮಾಸ್ತು ವೈ ॥

ಭೂತಯೋಗಜ ಚೈತನ್ಯಂ ಚಾರ್ವಾಕು ಯಮುಪಾಸತೇ ।

ಸೌಗತಾ ಬ್ರುವತೇ ತರ್ಕೈಸ್ತ್ವಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಕ್ಷಣಂಗುರಾಮ್ ॥

ಶರೀರ ಪರಿಮಾಣಂ ತ್ವಾಂ ಮನ್ಯಂತೇ ಜಿನ ದೇವತಾಃ ।

ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಪುರುಷಂ ಸಾಂಖ್ಯಾಸ್ತಾಮೇವ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪರಂ ॥

ಜನ್ಮಾದಿ ರಹಿತಃ ಪೂರ್ವಂ ಯಸ್ಸಾದಾನಂದ ಲಕ್ಷಣಃ |
ತ್ವಾಮೇವೋಪನಿಷದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಿಂತಯಂತಿ ಪರಸ್ಪರಂ ||

ಸ್ಥೂಲಂ ವಿಲಾಷ್ಯ ಮುನಯಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಯತ್ರ ತತ್ ಕಾರಣಂ
ಕರಣ ಕಾರಣ ವರ್ಜಿತೇ ಚ |
ಇದ್ಧಂ ವಿಲಾಷ್ಯ ಮುನಯಃ ಪ್ರವಿಂತಿ ಯತ್ತತ್ ತಸ್ಮೈ ನಮೋಸ್ತು
ಹರಯೇ ಮುನಿಸೇವಿತಾಯ ||

ಚರಾಚರಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಚ ಹರೇರ್ವಶೇ |
ತೇನ ಸತ್ಯೇನ ಮೇ ರೂಪಂ ಪ್ರದರ್ಶಯತು ಕೇಶವಃ ||

ಭಕ್ತಿಯರ್ಥಾ ಹರೌಮೇಸ್ತಿ ತದ್ವರಿಷ್ಠ ಗುರೌ ಯದಿ |
ಮಮಾಸ್ತಿ ತೇನ ಸತ್ಯೇನ ಸ್ವಂ ದರ್ಶಯತು ಕೇಶವಃ ||

ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ಶಪಥಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ವಾಸುದೇವ ಪರಾಯಣನಾದ ಆ ದೇವದ್ಯುತಿಯು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಬಹುಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿದ. ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ 'ಯೋಗಸಾರ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದವರು ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಅನಂತರ ಪಿಶಾಚಮೋಚನ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಮಾಘಸ್ನಾನದ ಫಲದ ಬಣ್ಣನೆ
ಎಂಬ ಒಂದು ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಚಿತ್ರರಾಜನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೨೬

ವಶಿಷ್ಠ :- ಈ ದೇವದ್ಯುತಿ ಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಅಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾರಾಜನು ಚಂದ್ರವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ, ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣತ ಈ ಚಿತ್ರರಾಜ. ಯುದ್ಧ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾರದ. ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿ. ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಸಂಪನ್ನ. ಆದರೆ ವಿಷ್ಣು ದ್ವೇಷಿ. ಮಹಾನಾಸ್ತಿಕ, ಸ್ತ್ರೀ ಲಂಪಟ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸ-ಲಾಲಸನಾಗಿ ಶೃಂಗಾರಕೇಳಿ ಲೋಲುಪನಾಗಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದ. ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಗೋಳು ಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನೀತಿಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ದಂಡಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಹಿಂಸೆಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಉದ್ದಂಡ ಪಾಖಂಡಿಯಾದ ಆ ಚಿತ್ರರಾಜನು ಅಚಾರಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ, ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಯಾಗಿ

ಮರಣಹೊಂದಿದ. ಅನಂತರ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ವಿಷ್ಣುದ್ವೇಷದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ೨೦ಯುಗಗಳವರೆಗೆ ನರಕವಾಸ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚನಾಗಿ ಹಸಿವೆ ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಲೆಯತೊಡಗಿದ. ಪ್ಲಕ್ಷ ಪಾಸ್ರವಣ ಎಂಬ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಡಿದಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದು ರೋಧಿಸತೊಡಗಿದ.

ಪಿಶಾಚ:- ನಾನು ಪಾಪದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಹಸ್ತಾ ವಲಂಬನ ಕೊಟ್ಟು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರು?

ಹೀಗೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಶೋಕ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಪಿಶಾಚದ ಆರ್ತ ರೋದನ ಧ್ವನಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ದೇವದ್ಯುತಿ ಫುನಿಪುಂಗವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಉದ್ಧ ಕಾಲಿನ, ಶುಷ್ಕ ಮುಖದ, ಹಾಳುಗಣ್ಣಿನ ವಿಕಾರ ರೂಪದ, ಎಲುಬಿನ ಹಂದರದಂತಿರುವ ಆ ಪಿಶಾಚವನ್ನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡಿದನು.

ದೇವದ್ಯುತಿ:- ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ಯಾರು? ನಿನಗೆ ಇಂಥ ವಿಕಾರವಾದ ಆಕಾರ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು? ಇಂಥ ದುರವಸ್ಥೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇಷ್ಟು ದಿನ ದಾರುಣವಾಗಿ ಏಕೆ ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿರುವೆ? ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ಯಾವ ಜೀವಜಂತುವೂ ದುಃಖಪಡಬಾರದು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಆನಂದದಿಂದ ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಈ ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖ ದುರವಸ್ಥೆ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಗಳ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಪಿಶಾಚ:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ಇಷ್ಟು ದಿನ ನನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳನ್ನು ಸುಡುವ ಮನಃಕಾಸ್ತಾಪವನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಮೋಡದ ಧಾರಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಶಾಂತವಾಗುವಂತೆ ನಿನ್ನ ವಾಚೋಮೃತದಿಂದ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಸೇಚನವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಪುಣ್ಯಮಾಡಿದ್ದೆನೋ ! ಇದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ದರುಶನವಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಜ್ಜನ ಸಹವಾಸವು ತಾನಾಗಿಯೇ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುದ್ವೇಷ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಇಂಥ ದುರ್ದೈವ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ ಸರ್ವ ಜಗದ್‌ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ದ್ವೇಷ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವು ತೊಳೆದುಹೋಯಿತು. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಈಗ ಪರಮ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಾನು ಈ ದುರ್ಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದರೆ ಎಂದೂ ನಾರಾಯಣ, ದ್ವೇಷವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಹರಿದ್ವೇಷದ ಫಲವಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ನಾನು ನರಕ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಪಿಶಾಚನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಪಿಶಾಚಭಾವವು

ತೊಲಗಿಹೋಗಲು ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು? ಹೇಳು.

ದೇವದ್ಯುತಿ:- ಅಬ್ಬಾ ! ಏನು ಘೋರವಾಗಿದೆ ಈ ವಿಷ್ಣುದ್ವೇಷ ! ಆ ಭಗವನ್ ನಿಂದೆಯಿಂದ ಈ ದ್ರಾವಿಡ ರಾಜನು ಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ನವೆದು ಈಗ ಪಿಶಾಚ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ತಸ್ಮಾದ್ ದ್ವೇಷಂ ಹಿ ದೇವೇಶೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ವಿಶೇಷತಃ ।

ಸಂತ್ಯಜೇತ್ ಪುಣ್ಯ ಕಾಮೇತಾ ವೇದ ಬಾಹ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಾಂ ತ್ಯಜೇತ್ ॥

ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವರು ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಪುಣ್ಯ ಬಯಸುವ ಮನುಷ್ಯರು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಆ ದೇವದ್ಯುತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಪಿಶಾಚವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ - “ಪಿಶಾಚ, ನೀನು ಪ್ರಯಾಗ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡು. ಇದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಪಿಶಾಚ ಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತ. ಮುಂದೆ ಸದ್ಗತಿಯೂ ನಿರ್ಣಿತ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದವರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು “ಸಿತಾಸಿಷೇ ಸರಿತೇ ಸಂಗತೇನ । ಯತ್ರ ಪತಾಸೋ ದಿವಂ ಮುತ್ ಪತಂತಿ ॥” ಎಂದು ವೇದವಾಣಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಅಳಿಯದ ಪಾಪವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ನಾನವು ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ರೂಪ. ಸರ್ವಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು. ಇದೇ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು. ಈ ಕರಿಬಿಳಿ ಹೊಳೆಗಳು ವಿಘ್ನೋ ಮಿಲನ ಹೊಂದಿದ ಈ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದು ನನ್ನ ಅಳಿವಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದು. ಈ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಒಂದು ಹನಿ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಕೇರಳದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮುಕ್ತನಾದ.

ಪಿಶಾಚ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಯಾರು ಆ ಕೇರಳದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ? ಅವನು ಹೇಗೆ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದ ತೀರ್ಥದ ನೀರಿನಿಂದ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ? ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ದೇವದ್ಯುತಿ:- ಪಿಶಾಚನೇ, ಕೇಳು. ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ವಸು’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ವೇದವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ. ಅವನ ದಾಯಾದಿಗಳು ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ದೇಶಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಶ ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತ, ವನವನಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತ, ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಂಧ್ಯಾಚಲದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮ. ಆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ನ ನೀರು ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿವೆಯ ಕಸಿವಿಸಿಯಿಂದ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೇ ಮರಣಹೊಂದಿದ. ಅವನಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಯಾವುದೂ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ವೇದೋಕ್ತ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಲಭಿಸದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅದೇ ವಿಂಧ್ಯಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತನಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿದ. ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ಬಳಲಿಕೆ, ಚಿಂತೆ, ಸಂತಾಪಗಳಿಂದ ಖಿನ್ನ ವಿಷಣ್ಣನಾದ ಆ ಪ್ರೇತವು, ಅನ್ನ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ

ಶಾಪದಿಂದ ಪಿಶಾಚಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ಯೆಯರ ಶಾಪದಿಂದ ಅಗ್ನಿಪನೂ ಪಿಶಾಚನಾಗಿದ್ದ. ವೇದನಿಧಿಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಅವರ ಮಗ ಹಾಗೂ ಆ ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ಯೆಯರ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣೆದುಂಬಿದ ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ತಂದು ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪಿಶಾಚಭಾವವು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೊಲಗಿ ಆ ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಗಂಧರ್ವ ದೇಹವೂ, ಅಗ್ನಿಪ ಮುನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಋಷಿಕುಮಾರ ರೂಪವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಅದರಿಂದ ವೇದನಿಧಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಿ ಅವರು ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ನಮಿಸಿ, ಆದರಿಸಿ, ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಕೇಳಿದರು.

ವೇದನಿಧಿ:- ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನ ಪೈಶಾಚ್ಯಭಾವವು ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಈ ಬಾಲೆಯರು ಪಿಶಾಚಿ ಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ತಾವೇ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿ.

ಲೋಮಶ:- ನಿಮ್ಮ ಮಗನಾದ ಈ ಅಗ್ನಿಪನು ಈಗಾಗಲೇ ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿ ಮಹಾ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ವ್ರತವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. ಕುಮಾರನಾದ ಅವನು ಈಗ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದ ಈ ಐವರೂ ಗಂಧರ್ವ ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ. ಅವನಿಗಾಗಿ ಈ ಐವರೂ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳೂ ಕಡುಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯರು. ಅವನು ಈ ಐವರೂ ಐದೆಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರ. ಇವರ ಮದುವೆಯ ಮಂಗಳ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೀವು ಬೇಗ ನೆರವೇರಿಸಿರಿ.

ಲೋಮಶ ಮುನಿಗಳ ಮಾತು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯ್ತು ವೇದನಿಧಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ. ಅವರು ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಐವರೂ ಕನ್ಯೆಯರ ಹಡೆದ ತಂದೆಗಳಾದ ಸುಖಸಂಗೀತಿ, ಸುಶೀಲ, ಸ್ವರವೇದಿ, ಚಂದ್ರಕಾಂತ, ಸುಪ್ರಭ, ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ಐವರೂ ಗಂಧರ್ವ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ತಪಸ್ವೀ, ಮಹರ್ಷಿ, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ವೈಭವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಐವರೂ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳಾದ ಪ್ರಮೋದಿನಿ, ಸುಶೀಲ, ಸುಸ್ವರಾ, ಸುತಾರಾ, ಚಂದ್ರಿಕಾ ಎಂಬವರನ್ನು ವೇದನಿಧಿ ಕುಮಾರನಾದ ಅಗ್ನಿಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ವಿವಾಹ ಮಂಗಳ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಆ ಪಂಚಕನ್ಯೆಯರ ಬಹುದಿನದ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಋಷಿಕುಮಾರನಾದ ಅಗ್ನಿಪನೂ ಸುರಲೋಕದ ಸರ್ವಅಪ್ಸರೆಯರನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವ ಚೆಲವು, ಒಲವುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಆ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಪರಮಪ್ರೀತನಾದ. ಅನಂತರ ಆ ನವ ವಧೂವರರೂ, ವೇದನಿಧಿ ಮುನಿಯೂ ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಲೋಮಶರು ಮೇರುಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ತೆರಳಿದರು. ಇತ್ತ ವೇದನಿಧಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಐವರೂ ಸೊಸೆಯರು ಹಾಗೂ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕುಬೇರನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಅಲಕಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ದಿಲೀಪ, ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ವಚನದಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದುರ್ಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ಪರ್ಯಂತರ ನಡೆಸಿದರು. ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಈ ಪರಮಪವಿತ್ರವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ವಿಪುಲ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ

ಚಿತ್ರರಾಜನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೨೭

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಭು ಪರಮೇಶ್ವರ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಘ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ಕೇಳಿದೆ. ಈಗ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮವಾವುದು? ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಕ್ತಿಯೆಂದರೇನು? ಇದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳು.

ಮಹಾದೇವ:- ಭಕ್ತಿಯ ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಎಂದು, ಸಾತ್ವಿಕ ಭಕ್ತಿ ಉತ್ತಮ. ರಾಜಸ ಭಕ್ತಿ ಮಧ್ಯಮ, ತಾಮಸ ಭಕ್ತಿ ಕನಿಷ್ಠ. ಅಹಂಕಾರ, ದಂಭ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಲೋಭ, ಮೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯು ತಾಮಸ ಭಕ್ತಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಭಕ್ತಿ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಐಶ್ವರ್ಯ, ವಿಷಯ, ಸುಖ, ರಾಜ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಮಾ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ರಾಜಸ ಭಕ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಭಕ್ತಿ. ರಾಗದ್ವೇಷ ವರ್ಜಿತನಾಗಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನತತ್ಪರನಾಗಿ ಯಾವ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು ಸಾತ್ವಿಕ ಭಕ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡದೇ ಕೇವಲ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ವಿಷ್ಣು ಧರ್ಮ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರೂ, ವಿಷ್ಣುನಿಂದಕರೂ, ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತ ದ್ವೇಷಿಗಳೂ, ಚಂಡಾಲರು ಎನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೂ ವೇದಬಾಹ್ಯರೇ ಸರಿ. ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ಭಗವದ್ಭಾವನಮಾಡುವ ಹರಿಭಕ್ತರಿಗೆ ಋಷಿಗಳೂ, ಮುನಿಗಳೂ, ದೇವತೆಗಳೂ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಅವರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಗಾ, ಗಯಾ, ನೈಮಿಷ ಪುಷ್ಕರ, ಕಾಶೀ, ಪ್ರಯಾಗ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನವರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವನಿರಲಿ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತನಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಪಾರ್ವತಿ:- ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಹರಿಪ್ರತೀಕಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಯಾರು, ಎಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯು ಪರಮಪವಿತ್ರ, ಪುಣ್ಯದಾಯಕ. ಅದರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳು ತೊಳೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಶಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಮನೆ ಒಂದು ಪರಮಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪಂಚ ಪೂಜ್ಯಾಃ ಸ್ತುತ್ವತ್ಸಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೈಸ್ತಥಾ |

ವೈಶ್ಯೈಸ್ತುತ್ವಾ ಪೂಜ್ಯಾ ಏಕಾ ಪೂಜ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಐದು ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ನಾಲ್ಕು, ವೈಶ್ಯರು ಮೂರು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಲಿಗ್ರಾಮವನ್ನಾದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದರ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದು.

ದಾಸಭಾವೇನ ಯೇ ಶೂದ್ರಾಃ ಸ್ವರ್ಚನಂ ಕುರ್ವತೇ ಸದಾ |

ತೇಷಾಂ ಪುಣ್ಯಂ ನ ಜಾನಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸುರೇಶ್ವರಿ ||

“ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಡತಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿ ! ಶೂದ್ರರೂ ಸಹ ದಾಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನೂ ಸದಾ ಮಾಡಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಗೌರವಿಸುವಂಥ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.”

ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲಾಂಛನಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪೂಜೆಮಾಡುವ ವೈಷ್ಣವನ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮಹಾಪಾತಕ, ಉಪಪಾತಕ ಕಾಯಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಮೂರು ವಿಧ ತಾಪ, ಹಿಂಸಾಜನ್ಯ ಪಾಪ, ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಾದ ವೈಷ್ಣವರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸೇವೆ, ಪೂಜೆ, ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದರಿಂದ ಹರಿಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ

ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪೂಜೆಯ ಮಹತ್ವ ಎಂಬ ಒಂದುನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಿಯಕರ, ವಾಸುದೇವನ ಸ್ಮರಣವು ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾಗಿದೆ? ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಯಾರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಎಲ್ಲವನೂ ತಿಳಿಸು.

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಶ್ರೀಹರಿ ಸ್ಮರಣೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಮೇ ನಾಕುಲಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ಸ್ಮರತ್ಯಗ್ನಿಂ ಯಥಾ ತಥಾ |

ತ್ಯುಷಾತುರೋ ಯಥಾ ವಾರಿ ತದ್ವತ್ ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ಮರಾಮ್ಯಹಮ್ ||

ನೀರಡಿಸಿದವನು ನೀರು ಕುಡಿಯುವಂತೆ ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸ್ಮರಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಚಳಿಯಿಂದ ನಡಗುವವರು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ನಾನು ವಿಷ್ಣುವಿನನ್ನು ನೆನೆಸುತ್ತೇನೆ.

ಪತಿವ್ರತಾ ಯಥಾ ನಾರೀ ತತಿಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ |

ತಥಾ ಸ್ಮರಾಮಿ ಲೋಕೇಶಂ ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಮ್ ||

ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಪತ್ನಿಯು ನಿತ್ಯವೂ ಗಂಡನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ ನಾನೂ ಸಹ ಜಗದೊಡೆಯನೂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನನಗೂ ಈಶ್ವರನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೂರದ ಅರಣ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ಬಳಲುವ ಪಥಿಕನು ಮನೆಯನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾನಸ ಸರೋವರವನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ಭ್ರಮರಗಳು ಪುಷ್ಪವನ್ನೂ, ಚಕ್ರವಾಕಗಳು ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ದೀಪವನ್ನೂ ಬಳಲಿದವರು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ಆನೆ ಸಿಂಹಗಳು ಪರ್ವತವನ್ನೂ ಕನ್ನೆದಿಲೆಯು ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಬಯಸುವಂತೆ ನಾನೂ ಸಹ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿತ್ಯವೂ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಗೋಪೀಭಿರ್ಜಾರಬುದ್ಧಾಚ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಸ್ಮರಣಂ ಕೃತಂ |

ತಾಶ್ಚ ಸಾಯುಜ್ಯತಾಂ ನೀತಾಸ್ತಥಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ಮರಾಮ್ಯಹಮ್ ||

ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲು ಜಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅನಂತರ ಶುದ್ಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನೆನೆದರು. ಅದರಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಮರಿಸುವೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ದುಷ್ಟಭಾವನೆಯಿಂದ, ಕೆಲವರು ದಂಭದಿಂದ, ಮತ್ತೆ ಹಲವರು ಲೋಭದಿಂದ ಕೆಲವರು ದ್ವೇಷದಿಂದ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸ್ನೇಹದಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಭಾವದಿಂದ, ನಿಸ್ಪೃಹಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಉದ್ಧೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಬರೀ ದ್ರವ್ಯದಿಂದಾಗಲೀ, ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಒಲಿಯುವದಿಲ್ಲ ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಯೋಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅವನ ದರ್ಶನವು ಸಾಧ್ಯ. ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯು ಹಾಲು,

ನೀರನ್ನು ಬೆರೆಸಿಟ್ಟರೂ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾನವರು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು. ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಮಾನವರು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳೂ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ ನೀರಿನಂತೆ ಸೋರಿಹೋಗುವವು. ಕೈಯಿಂದಲೇ ಈಸಿ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವವು ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ಖತನ. ಬೆಂಕಿಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವಂತೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಮಾಡುವದು.

ಅಜಾಮಿಳನು ತನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಚಿತವಾದ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊರೆದು, ದಾಸೀಸಂಸರ್ಗ ಮಾಡಿ ಮಹಾಪಾಪ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮವನ್ನು ನೆನೆದು ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿದನು. ಆಶ್ವಮೇಧಾದಿ ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಕೆಲದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖೋಪಭೋಗ ಅನುಭವಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೀಣವಾದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಗೆ ಮರಳಿದರು. ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಮರಳಿಬಂದದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಒಂಟಿಯು ಚಂದನ, ಕರ್ಪೂರ, ಅಗರು ಮುಂತಾದ ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಗಂಧಪರಿಮಳದ ಜ್ಞಾನವು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ವಿಮುಖರಾದವರಿಗೆ ಅವನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಭಕ್ತಿಹೀನೈಃ ಚತುರ್ವೇದೈಃ ಪಠಿತೈಃ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ।

ಶ್ವಪಚೋ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಸ್ತು ತ್ರಿದಶೈರಪಿ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥

ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಹೀನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನು ಓದಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡುವ ಚಂಡಾಲನೂ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಮತಮಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಶ್ರಮೇಣ ವಿನಾ ಮೂಢೋ ನೈವ ಸಿದ್ಧಿವ ವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ನಿರ್ಮಿತಾ ವರ್ಣಾಃ ಸ್ವೇ ಸ್ವೇ ಧರ್ಮೇ ನಿಮೋಜಿತಾಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸನ್ಯಾಸ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಣದವರೂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ಆಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಈ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಮೂರ್ಖನು ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರ.

ಸ್ವಧರ್ಮೇಣಾಗತಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಶುಕ್ಲದ್ರವ್ಯಂ ತದುಚ್ಯತೇ ।

ಶುಕ್ಲದ್ರವ್ಯೇಣ ಯದ್ವಾನಂ ದೀಯತೇ ಶ್ರದ್ಧಯಾನ್ವಿತಂ ॥

ಸ್ವಲ್ಪೇನಾಪಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥

ಸ್ವಧರ್ಮದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು ಶುದ್ಧ ದ್ರವ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಶುದ್ಧ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ದಾನನೀಡಿದರೂ ಅಸಂಖ್ಯ ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀಚಸಂಗೇನ ಯದ್ಧ್ರವ್ಯಂ ಅನೀತಂ ಗೃಹಕರ್ಮಸು ।

ತೇನ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಯದ್ಧಾನಂ ಕೃತಂವೈ ಮನುಜಾದಿಭಿಃ ॥

ತತ್ಪಲಂ ನಭವೇತ್ಯವೈ ನೈವ ತತ್ಪಲ ಭಾಗಿನಃ ।

ದುರ್ಜನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮತ್ತು ಪಾಪಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯವೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪರಲೋಕ ಪರಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಪರೋಪಕಾರ ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ, ಪೂಜೆ, ಪುರಸ್ಕಾರ, ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದುಃಖವು ಒದಗಿ ಬಂದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಿಂಕರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈಗ ಒದಗಿದ ದುಃಖವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕರ್ಮದ ಫಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈಗ ಪಾಪಾಚರಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ದುಷ್ಟ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಧೂರ್ತ, ವಂಚಕ, ನಾಸ್ತಿಕ, ಪರದ್ರೋಹಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸುಖ, ಸಂಪದ, ಅಧಿಕಾರ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮುಂತಾದ ವೈಭೋಗದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದೆಲ್ಲ ಅವನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯ ಫಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮನಬಂದಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಕರ್ಮಬಂಧದಿಂದ ದೇವರು ಎಲ್ಲ ಮಾನವರನ್ನು ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಋಷಿಗಳೂ, ಮಾನವರೂ, ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ಕರ್ಮಬಂಧನವನ್ನು ಮೀರಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಹಾದೇವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಹಾವುಗಳೂ ಸಹ ವಿಷಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಮೃತವನ್ನು ಅವು ಪಾನಮಾಡಲಾರವು. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಶಿವನಿಗೂ ಸಹ ಶಕ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಆರೋಗ್ಯಂ ಭಾಸ್ಕರಾದಿಚ್ಛೇತ್ ।

ಆರೋಗ್ಯ ಬೇಕಾದವರು ಸೂರ್ಯನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿರಿಯರ ಹಾಗೂ ಪುರಾಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತ ಕುಂಟೆ ಅರುಣನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕರ್ಮಬಂಧನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಋಷಿಗಳಿಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇಂದ್ರದ್ವ್ಯಮ್ಮ ಎಂಬ ರಾಜರ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಕರ್ಮದಿಂದ ಆನೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಮೊಸಳೆ ಹಿಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಬಂದು ಆ ನಕೃವನ್ನು ಕೊಂದು ಆನೆಯನ್ನು ಕರ್ಮಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಕರ್ಮಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಲು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿ ಒಬ್ಬನೇ ಸಮರ್ಥ. ರುದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ಅಸುರರೂ, ಮಾನವರೂ ಕರ್ಮಬದ್ಧರೇ.

ಕರ್ಮಾಧೀನಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ಪುರಾ ।

ತತ್ಕರ್ಮ ಕೇಶವಾಧೀನಂ ರಾಮನಾಮ್ನಾ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥

ರುದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಮಾನವಾಶ್ಚಾಸುರಾಶ್ಚ ಯೇ ।

ತೇ ಸರ್ವೇ ಕರ್ಮಬದ್ಧಾಶ್ಚ ವಿಚರಂತಿ ಮಹೀತಲೇ ॥

ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ಮಹಾದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸುರಾಸುರ ನರರೆಲ್ಲರೂ ಕರ್ಮಬದ್ಧರೇ. ಸರ್ವ ಜಗತ್ತೇ ಕರ್ಮದ ಅಧೀನವಾಗುವಂತೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಹರಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕರ್ಮವು ಕೇಶವನ ಅಧೀನ. ರಾಮನಾಮದ ಉಚ್ಚಾರದಿಂದ ಎಂಥ ದುಷ್ಕರ್ಮವೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ನಿಷ್ಕಾಮಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿ ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಸ್ವರ್ಗಕಾಮನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಾದಿಗಳು ಕೂಡ ಅಲ್ಪ, ಅಸ್ಥಿರ, ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖವು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಅಶಾಶ್ವತ ಹೇಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ವನಿಯಾಮಕ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಅವನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಕಪಕ್ಷಿಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ತಿಂದರೂ ಮೊಸಳೆಯ ತಂತಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಯಮ ಮತ್ತು ಅವನ ದೂತರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದೊಯ್ದರೂ ಹರಿಭಕ್ತರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದವರೂ ಪಾಮರರೂ, ಕೀಳು ಕುಲದವರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರೂ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡುವನು. ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದ ಬೇಡನಿಗೂ ಬೇಡಿ ಬಯಸಿದ ಕುಬ್ಜಿಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟ ಹರಿ ಯಾವ ಭಕ್ತರನ್ನೂ ಕೈಬಿಡಲಾರ.

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಃ ದುರ್ಲಭಃ ಸ್ವಪ್ನೇ ಸುಲಭೋ ಗೋಪಮಂದಿರೇ ।

ಗೋಪೋಚ್ಛಿಷ್ಠಂ ಯದಾ ಭುಕ್ತಂ ತದಾ ತೇ ತಾರಿತಾ ಸ್ವಯಂ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದುರ್ಲಭನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ದನಕಾಯುವ ಗೋಪಾಲಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕಿದ, ಅಂಥ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಉಚ್ಛಿಷ್ಠವನ್ನು ಉಟಮಾಡಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಉದ್ಧೃತರಾದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೩ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ
ಎಂಬ ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಉತ್ತರಖಂಡವು ಭಾಗ-೪ರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ, ಹಾಗೂ
ಪದ್ಮಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವೇಜನಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ